

razgovor o čebeloreji. Ob enajstih odhod iz Slivnice na Glince, kjer bo zborovanje. Tam napravimo pod spretnim vodstvom tovariša Zidarja izlet na solnce in se razgovorimo o raznih društvenih zadevah. Ob enih obed, po obedu prosta zabava. Zaradi obeda naj se zgleda vsakdo do 4. dne rožnika pri tovarišu Kurbusu na Slivnici. Tovariši in tovarišice in sploh prijatelji šole in učiteljstva so dobrodošli gostje. Ta naš sestanek obeta sploh mnogo užitka, obeta se mnogobrojna udeležba.

Saleško učiteljsko društvo priredi v četrtek, 6. junija t. l., izlet na Goro Oljko, kjer bo imelo ob 10. uri predpoldne tudi svoje redno zborovanje po tem-le vzporedi: 1. Zapisnik. 2. Dopisi in društvene zadeve. 3. Predavanje. 4. Nasveti in predlogi. — Ker je Gora Oljka najlahkotnejši hrib, s katerega je prekrasen razgled po precejšnjem delu slovenske domovine, vabimo na ta izlet tudi sosedne tovariše ter sploh prijatelje učiteljstva in prirode! Tovariš Koropec — Šoštanj — bo oskrbel preprost obed za vse one izletnike, ki se do 5. junija pri njem zglase; z drugimi jestvinami naj se izletniki sami preskrbijo! — Izlet vrši se le pri lepem vremenu!

Na veselo snidenje v mnogobrojnem številu! Odbor.

Književnost in umetnost.

Novak Vjenceslav, Iz života za život. Pjesme i pripovijetke za mladež. U Zagrebu 1907. — Pravkar smo dobili knjige „Hrv. pedag. književnega zbora“, in sicer: Pedagogijske Enciklopedije zvezek XII. (od „Ljubav“ do „Muzej školski“), Dvornikovičeve „Temelje psihologije“ in Novakove pesmi in pripovedke za mladino. Z dvojnega stališča je hvalevredno, da jo je izdal „Hrv. ped. knj. zbor“. Prvič jo priporoča vsebina ob sebi; Novaku se posrečijo pesmi, ki govore o malih skrbeh in malih podjetjih maličkov — otrok; te pesmice spominjajo po lahkoti in preprostosti prikazovanja ene ali druge „Pisanice“ Zupančičeve ali Stritarjeve (na pr. „Mali Rade“, „Sestra Ika“, „Petar i Vladan“, „Pjesmice o maloju deci“, „Nepriatika male Mare“, „Pohod“, „Pjesmica o mačicah“). Prozaične pripovedke so čtivo, vredno ne samo za deco, ampak tudi za odrasle, zlasti še za kmetško ljudstvo; tu ni tistega vsiljivega lesenega moraliziranja, ki vzame človeku veselje, čitati na pr. Stritarjeve povesti za mladino; tu je vse konkretno in živo in se temu značaju vsebine prilaga naslov „Iz življenja za življenje“: kar ni iz življenja vzraslo, ne uspeva, ker ima korenike — v zraku! In s tem prehajam k drugi točki, ki daje tej knjigi važnost. Novak ni kak obkuren pisatelj, ki bi se bil lotil — mladine, ker drugje ni bil pripoznan; Novak je marveč eden izmed najboljših hrv. pisateljev realstov novejšje dobe, pripovedovalec prve vrste („Mat. Hrv.“ je lani in letos izdala po eno njegovih del) in to je važno, da je evo „Hrv. ped. knjiž. zbor“ s to knjigo populariziral znamenitega pisatelja tudi med malimi. To je tem primernejše, ker Novaka ni več med živimi. Lani je umrl. Bil je učitelj, doma iz hrv. Primorja, nazadnje profesor na zagrebškem učiteljskem, torej naš stanovski tovariš. Slovensko učiteljstvo naj bi že v znak pietete do pokojnika že letos v čim večjem številu naknadno naročilo knjige „Ped. knjiž. zbora“ (1 K!) — zakaj dosedaj nas je bore malo med njega člani.

R—r.

Politiški pregled.

* **Cesar o volitvah.** Cesar je izrekel neprijetno začudenje nad nepričakovanimi zmagami socialnih demokratov, posebno zato, ker bodo soc. demokratski poslanci tirali protivojaško politiko. — Cesar se jako melanholično izraža o posledicah splošne in enake volilne pravice.

* **Kakšno bo lice nove poslanske zbornice.** „Neue Freie Presse“ z dne 24. t. m. piše, da niso ožje volitve mnogo izpremenile slike bodoče poslanske zbornice, kakor so jo začrtale že glavne volitve. Novi uspehi socialistov niso nikakor presenetili; pač pa se je le malo pomnožilo število mandatov krščanskih socialcev. Poizkus te stranke, da bi se prikazala kakor „državna stranka“, se smatra kakor ponesrečen. Od nemških liberalnih strank je relativno dobila največ mandatov naprednjaška stranka, namreč 20, dočim nimajo nemški nacionalci beležiti posebnih uspehov. „Neue Freie Presse“ meni, da bodo nemški nekleri-

kalni poslanci tvorili v zbornici skupino nad 70 članov. Med Čehi je koalicija nemških strank zaustavila napredovanje socialnih demokratov. List pravi, da izid ožjih volitev le potrjuje vtisk, ki so ga napravile glavne volitve, to je, da ne bo v novi zbornici velike akcionarne večine, kakor so se od splošne volilne reforme nekateri nadejali, drugi pa bali. Res pa je, da ne bo zbornica imela lib. večine, zakaj posamezne protiklerikalne stranke so preveč razdeljene zaradi nasprotstev po narodnostih in slojih. Jako verjetno je, da bo v novi zbornici — kakor v stari — manjkalo stalne večine, ki bi jo držala politična vez. Vlada bo najbrž morala gledati, da bo vzdrževala ravnotežje med parlamentarnimi strankami, ako bo hotela, da bo zbornica delovala. To bo relativno lahka stvar, zakaj dve najmočnejši stranki in medsebojno najnasprotnejši, to je krščanski socialisti in socialni demokrati, sta skoro enako veliki, zaradi česar se neutralizujeta. Seveda ni možno sedaj dognati, v kaki meri in v kakem smislu bodo na to politiko ravnotežja vplivali narodni poslanci.

* **Romunski škofje proti šolskemu zakonu na Ogrskem.** Iz Budimpešte poročajo, da obišče romunski grško-katoliški nadškof Viktor Mihaly te dni v Velikem Sibirju pravoslavnega romunskega metropolita Meteanu, da se posvetujeta o korakih, ki naj jih storita proti novemu šolskemu načrtu ogrske vlade.

* **Kazensko postopanje proti maloruskim dijakom zaradi izgrediv v Levovu.** „N. Fr. Presse“ poroča, da uvede dunajsko državno pravdnštvo novo preiskavo proti maloruskim dijakom zaradi znanih izgrediv v Levovu, in sicer vzlic temu, da so bili vsi kazenski spisi že izdelani v Levovu. Kazenska razprava se bo potemtakem vršila šele jeseni.

* **Važna pridobitev za državni zbor** je izvolitev čeških vseučiliških profesorjev Drtine in Masaryka. Oba sta realista in v učenem svetu na dobrem glasu. Klerikalei imajo pred obema opravičen strah. Učiteljstvo — napredno seveda — se pa veseli te izvolitve.

* **Socialna demokracija na Češkem.** V 75 čeških volilnih okrajih so dobili soc. demokratje; V mestih 70.000 in na deželi 186.000, torej skupaj 276.000 glasov. Ker je oddanih vseh glasov 851.000, imajo socialni demokratje tretjino vseh glasov. Značilno je, da so dobili socialni demokratje toliko glasov na deželi. Kmet je volil agrarno, hlapci pa socialnodemokratsko.

* **Zarota proti carju.** V Petrogradu so prišli na sled veliki zaroti, ki je bila naperjena zoper carja, velikega kneza Nikolaja in mistrskega predsednika Stolypina. Najprej so najeli zarotniki nekega kozaka od telesne straže, da umori carja, in v slučaju da se mu ne posreči, bi imeli drugi kozaki od telesne straže vdreti v carski dvor in poizkusiti atentat z bombami na carja. Razen tega so poizkušali zarotniki, da z bombami razstrele carjev posebni vlak. Posameznosti, ki jih je odkrilo redarstvo, dokazujejo, da je šlo za jako nevaren komplot.

Vestnik.

Ivan Hribar. Posebno se veselimo zmage, ki jo je pri ožji volitvi v državni zbor izvojeval nad združenimi Nemci in klerikalei župan ljubljanski g. Ivan Hribar. Ta mož je odkrit prijatelj učiteljstvu. Novi državni zbor bo razpravljal tudi o učiteljskem in šolskem vprašanju in to bo eno prvih in glavnih vprašanj, ki pride v razgovor. Prepričani smo, da se bo tedaj g. Hribar zavzel z vso odločnostjo za celokupno slovensko učiteljstvo ter mu s svojim vztrajnim delovanjem pripomogel do boljših časov. V tej nadeji tudi mi Hribarjevo izvolitev najsrčnejše pozdravljamo!

Učiteljski dobrotniki. „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ so darovali p. n. gg.: tovariš Ivan Krulec, c. kr. vadniški učitelj v Ljubljani 3 K; tovariš Tomo Bitenc, učitelj v Dragatušu 1 K; tov. Vinko Krek, učitelj in posestnik v Trbojah pri Smledniku 2 K; pisateljica in pesnica dekleta Mara Ivanovna Tavčar K 1.05 v proslavo sijajne zmage blag. g. župana Ivana Hribarja z geslom:

Slovenska dekleta, poživi Vas Bog,
za zastavo napredno naprej;
ne bati se vraga, ne črnega zmaja,
zavedno naprej in zopet naprej;

Ljubljana je bela, zastava je naša,
pogoltnil ne bode je črni še zmaj,
na zdravje županu, zavednemu ženstvu
odločno naprej a nikdar nazaj.

Živili učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Letnino za učiteljski konvikt so plačali ti-le tovariši in tovarišice: Fran Bollè, Misleče pri Divači; Janko Rudolf in Marija Bole, Št. Vid, pri Vipavi; Emil Guštin, Jesenice na Gorenjskem; Anton Kadunc, Ema Miselj in Terezija Ravhekar, Stari trg pri Poljanah. Bog plati!

„**Domače ognjišče**“. 5. številka tega izvrstnega lista za starše je izšla s prav zanimivo vsebino.

Sirotinski svet se je osnoval za okoliš l. mestne deške lj. šole v Ljubljani; v tem sirotinskem svetu sodeluje ves učiteljski zbor l. m. šole.

Nerazdeljen dopoldanski pouk se je vpeljal s 1. junijem na ljubljanskih ljudskih šolah. Pouk se prične ob osmih in se konča ob dvanajstih. Med 1. in 2. uro je 10 min. odmora, med 2. in 3. uro 15 minut, med 3. in 4. uro pa 10 minut. V višjih razredih odpade telovadba po eno uro, v 5. razredu pa tudi zemljepisje in prirodopisje po eno uro.

Umri je po dolgi in mučni bolezni v Materiji tamkajšnji voditelj ljudske šole, tovariš Stefan Debenjak. V Materiji je služboval dolgo vrsto let. Lahka mu zemlja! Čenjeni rodovini naše sožalje! — V Svetini je umrla gospa Marija Pustiškova, učiteljica ženskih ročnih del in soproga tamošnjega šol. voditelja tovariša Azbalda Pustiška, stara komaj 36 let. Naše sožalje!

Umrla je tovarišu Kuharju iz Radomelj soproga v najboljših letih. Zadojo častji je izkazalo 14 tovarišic in tovarišev, ki so zapeli dve žalostinki. Bilo bi jih še enkrat toliko, ko bi ne bile že binkoštno počitnice (18. maja). Prišleci (Mengeš polnoštevilo) so dokazali, da se hočemo pridružiti tovarišu v veselju kakor tudi v žalosti. Blagi pokojnici, materi dveh otrok: V miru počivaj!

Okrajna učiteljska skupščina za kamniški okraj bo 3. julija 1907 v Moravčah: „Apno v prirodoslovnem oziru.“ Praktičen nastop nadučitelja Tomana v tretjem razredu. — „Katero so najnavadnejše napake pri domači vzgoji in kako naj šola deluje proti tem napakam.“ Občni referat. — „Praktičen poizkus v risanju po naravi v smislu nove metode.“ Predava nadučitelj Jordan.

Ljudsko knjižnico ustanove v Matenji vasi na Notranjskem.

Na kateri način se pridobi najlože in največ članov? Približal se je čas okraj. učit. skupščin. V postojnskem okraju je navada, da se nabirajo člani za „Slov. Šol. Matico“ in „Učiteljsko društvo“ pri obedu, ki se vrši po konferenci. Res je sicer ta način nekoliko neprijeten za nabiraleca, a dosežen velik uspeh paralizira to neprijetnost; onim, ki radi odrajujejo te doneske, pa prihranimo nepotrebne poštno stroške. Z ozirom na to svetujem vsem vrlim blagajnikom učiteljskih društev in poverjenikom „Slov. Šol. Matic“: Pojdite in storite tudi tako!

R. H.

Iz seje c. kr. okr. šol. sveta v Kranju dne 23. maja t. l. Namestnik obolelega okr. glavarja baron Schlosser poroča o kurencijah. Kot suplentinja v Kranju jo bila imenovana mesto v risarski tečaj odislega učitelja Novaka, Pavla Bogataj. Elviri Dev, učiteljici v Naklem se je zaradi bolezni podaljšal dopust. Neki učiteljici se je radi smrti v družini dovolil 14dnevni dopust. Na ljudski šoli v Kranju se prično letošnje glavne počitnice istočasno z gimnazijo, t. j. 6. julija. Nek učitelj je dobil 50 K podpore. — Stavi se ternopredlog za izprazneni nadučiteljski mesti v Škofji Loki in Smledniku. Prošnje za podelitev petletnice kakor tudi podpor se ugodno rešijo. Inspekcijsko poročilo se vzame na znanje.

Obrtno nadaljevalno šolo ustanove v Kropi na Gorenjskem. Za ta industrialni kraj je taka šola velikega pomena.

Razstava risarskih in pismenih izdelkov učencev obrtne nadaljevalne šole v Idriji je bila otvorjena preteklo nedeljo. Lepa razstava je v čast neumorno delujočemu učitelstvu pa tudi marljivim učencem.

Kongres za vzgojevalna deška ročna dela se vrši 15. julija v Gradcu. V zvezi s kongresom priredi poseben odbor razstavo deških ročnih del. Prijavljenih je dosedaj izdelkov iz 40 šol in 10 skupin učiteljskih izdelkov. Odbor, ki priredi raz-

stavo, podpirajo graška občina, deželni odbor in trgovsko-obrtna zbornica v Gradcu.

Toplice pri Zagorju ob Savi.*) V soboto 11. t. m. je 67 učencev iz višjih razredov tukajšnje šestrazrednice pod vodstvom g. nadučitelja Franca Kozjaka in gđ. učiteljice Fani Jankovičeve pohitelo v belo Ljubljano praznovat majnikov izlet. Vreme je bilo do večera skozinsko ugodno, in zato se je tudi dosegel smoter, ki je bil zasnovan za ta izlet. — Učenci so si najprej ogledali deželni muzej „Rudolfinum“, kjer jim je vratar g. Kopal v prav lepih besedah razjasnjeval zanimive in bogate skupine raznih zbirk ter tudi posamezne predmete, ki so večje važnosti. Posebno spretno je omenjeni gospod znal zbuditi zanimanje za zemljepisje s pridvižnim zemljevidom kranjske dežele. Za vso izkazano uslugo in ljubeznivost se mu tem potom izreka najlepša zahvala. Od tu so učenci pod vodstvom prej omenjenih dveh odkorakali na ljubljanski Grad. Tu sta jim v posameznih skupinah razkazovala vse visokokipeče gorenjske velikane Julijskih alp, Karavank in Kamniških planin. Ponovilo se je obenem še več drugih geografskih in zgodovinskih (Emona, stavbe na koleh itd.) zanimivosti. Opozorilo se je učence tudi na vse znamenitejšie stavbe v Ljubljani. Zadovoljni ob toliko užitih prirodnih krasot in ob doseženih uspehih se vrnejo v mesto in se napote iskat že tudi potrebnega okrepcila. Obedovali so v restavraciji pri „Novem svetu“, katere lastnik je vse učence pogostil jako fino po prav zmerni ceni. Zato se lahko vsakemu tovarišu, ki bi nameraval v Ljubljano prirediti kak sličen izlet, to restavracijo s posebno obširnim vrtno priporočila kar najtopleje. Popoldne so se podali v Švicarijo na južino. Tu se je pa zopet g. I. Kenda posebno naklonjenega pokazal napram šolski mladini, ki jo je v tolikem številu v prav hitrem času pogostil z jako dobro kavo, čokolado in kruhom za neznatni znesek. Obema slednje omenjenima restavraterjema najlepša hvala za izkazano simpatijo in naklonjenost do šol. dece! Nazadnje so se vsi izletniki udeležili kinematografske predstave v Latermanovem drevoredu, ki jim je nudila mnogo zabave in smeha s svojimi komičnimi slikami. Po končani predstavi so se podali naravnost na kolodvor, odkoder so se zadovoljnih in radostnih sre popeljali proti domu, zavedajoč se, da so mnogo pridobili na tem izletu. Med vožnjo pa so zakročili več krasnih narodnih pesem iz svojih čistih, mladostnih grl, tako da jim je čas potekel kar prehitro. Priredi se na splošno prošnjo učencev še en tak poučen pešizlet v soboto, dne 25. t. m., na Sv. Goro, odkoder si ogledajo vse zanimivosti naše znamenite okolice.

Iz Tolmina nam poročajo: Napovedani osemdnevni risarski tečaj se ni mogel vršiti, ker so se izpiti sposobljenosti v Gorici nepričakovano raztegnili do 24. t. m. in je bil torej prof. g. Gvaiz zadržan. Ker tega ni bilo mogoče poprej vedeti, je c. kr. deželni šol. svet poslal šele v soboto brzozjavno obvestilo, da je tečaj odgoden na nedoločen čas. Kdaj se bo vršil, določi c. kr. okrajni šolski svet. — Tudi g. ravnatelj Bežek je bil za sedaj zadržan. Zaradi teh neprilik smo naznanili g. ravnatelju Schreinerju, ki je prijavil svoj prihod, da so vsa predavanja odložena. Preložen je tudi občni zbor in predavanje g. nadz. Finžgerja na dan 28. junija, ko se bo vršila uradna konferenca. Kraj, dnevni red in čas pričetka obč. zboru ostanejo neizpremenjeni. Škoda je res, da se nam je vse tako narobe izšlo, ko je bila stvar najlepše v tiru, toda kriv na tem ni pa nihče. Poguma zaradi tega ne izgubimo, marveč gotovo upamo, da dosežemo, kar smo namenili svojemu napredku v korist!

Tajnik.

Popravek. V zadnji številki „Učit. Tov.“ naj se blagovoli popraviti imena delegatov za „Goriško učit. društvo“, ki se pravilno glase: Franja Krajnik, Rihard Orel in Baša Franc. — Pri tej priliki prosimo dopisnike, naj vsaj imena pišejo razločno in natančno. Potem ne bo takih napak in popravkov.

Zveza italijanskega učiteljstva na Primorskem je zborovala o Binkoštih v Tržiču (Monfalcone). Glavno debato so izpolnile narodno-politiške točke o laškem vseučilišču, laškem učiteljsku in drugih nacionalnih zahtevah naših Lahov. Lepo je bilo poročilo o narodni vzgoji in gojitvi narodnega čuta v ljudski šoli. — Italijansko učiteljstvo je strogo in odločno narodno; Italijan je laški učitelj najprej, potem je šele kaj drugega

*) Zaradi obilice gradiva je moralo to poročilo zadnjič izostati.

Zato ni čuda, da je italijanska mladina tako navdušena, da, naravnost fanatazirana. Izrekli so se tudi za laško šolo in proti odloku okr. šol. sveta v Poreču, ki zapoveduje, da mora imeti učiteljstvo 23. t. m. (na dan ožje volitve) povsod šolo.

Zahvala. Ob izgubi našega nepozabljenega soproga oziroma očeta Antona Žagerja mi je društvo „Samopomoč“ takoj priskočilo z izdatno podporo K 432 na pomoč, za kar se najsrčneje zahvaljujem. — Ker ravno to društvo vdovam, ki ostanejo z nepreskrbljenimi otroki osamljene v prvi stiski, izdatno pomaga, je moja dolžnost, da ga vsem najtopleje priporočam. Še enkrat srčna hvala!

Petrovče, dne 26. maja 1907.

Jožefa Žager.

Razgled po šolskem svetu.

— **Kitajsko vseučilišče.** Kitajska je pričela v zadnjem času reformirati svoje šolstvo, in sicer z osnovnimi šolami. V Pekingju ustanovi po zgledu evropskih vseučilišč visoko šolo, ki bo imela osem fakultet. V višjih učiteljskih šolah bo angleški jezik obligaten predmet; učenje francoskega in angleškega jezika bo svobodno, oni pa, ki se bodo učili prirodnih nauk, se bodo morali učiti nemščine. Latinski jezik bo fakultativen.

— **Francoska vseučilišča.** Francoska vseučilišča imajo v tekočem šol. letu 35.638 slušateljev in 2259 slušateljic, skupno 38.197. Med slušatelji je 33.399 Francozov in 2239 inozemcev, med slušateljicami pa 1364 Francozinj in 1195 inozemk. Potemtakem študira na Francoskem 3434 inozemcev. Po fakultetah se razdele: jus 15.551 (124 žensk); medicino 8297 (796 žensk); lekarništvo 2290 (66 žensk); literaturo 5710 (1105 žensk); prirodznanstvo, filozofijo itd. 6349 (468 žensk). Samo pariško vseučilišče šteje 15.789 dijakov, med temi 7032 juristov, 3369 medicincev, 4435 modroslovcev in 953 farmacevtov. Potem pride Lyon (2783), Toulouse (2675), Bordeaux (2496), Nancy (1841), Montpellier (1752), Lille (1560), Rennes (1498), Aix-Marseille (1269), Dijon (966), Poitiers (962), Grenoble (896), Caen (814), Besançon (325) in Clermont (281).

— **Za 2.400.000 kron škode** je napravil požar v poslopju vseučilišča Montreal v Londonu.

— **Dijaški štrajk.** Na medicinski fakulteti krakovskega vseučilišča so začeli štrajkati slušatelji zaradi nezadostnih prostorov.

— **Menično pravo v vojni šoli** morajo poučevati na Nemškem na cesarjev ukaz, češ, da ne bodo mogli potem odehu izrabljati častnikov.

— **Blagoslavljanje vseučiliške zastave v Zagrebu.** Binkoštna praznike je bila v Zagrebu slovesno blagoslovljena nova vseučiliška zastava. Zastavo je blagoslovil vseučiliški rektor, dr. Bauer, profesor bogoslovne fakultete. Pri tej svečanosti bilo je na vseučilišču odkrito mramorno poprsje Strossmayerja, ki ga je izdelal kipar Valdec.

— **Vprašanje bolgarskega vseučilišča.** Bolgarski listi so se pričeli zopet baviti z vprašanjem otvoritve bolgarskega vseučilišča. Povod temu je dala seja profesorjev, ki se je vršila te dni v Sofiji. Kakor poroča „Dnevnik“ je prišlo pri tej seji do hudih spopadov. Izjava, ki so jo dali profesorji naučenemu ministru, da ne sprejmo službe, ako ne bodo vsi profesorji brez razlike zopet nastavljeni na svoja mesta, je povod nesoglasju med samimi profesorji. Da, vladi neprijetni profesorji so celo izjavili, da v interesu otvoritve vseučilišča ne žele, da bodo zopet nameščeni. Kar se tiče pogajanj med ministrom Apostolovom in nekaterimi inozemskimi profesorji, je minister izjavil nekemu sotrudniku „Dnevnika“, da se ni doslej pogajal še z nobenim inozemskim profesorjem.

— **Madjarske šole na Hrvaškem.** Iz Budimpešte poročajo: Kakor znano, je madjarska državna železnica zahtevala, da se za njihovo madjarsko uradništvo vzdržujejo na Hrvaškem madjarske šole. Na teh šolah je nameščenih 54 učiteljev, ki jih plačuje madjarska državna železnica, in zaradi tega nimajo nikakih prednosti niti koristi od Apponyijevega šolskega načrta. Sedaj odpošljejo iz učiteljskih krogov deputacijo k ministru Košutu ter ga hočejo prositi, da poskrbi na isti način tudi za teh 54 učiteljev, kakor je poskrbel za one, ki uživajo koristi Apponyijevega šolskega načrta.

Iz gospodarskega polja.

— **Na vinorejski šoli v Mariboru** se vršita od 17. do 22. junija tečaja za vinorejce in sadjerejce ter za viničarje. Vno-rejci in sadjerejci bodo imeli priliko, teoretično in praktično se naučiti uničevanja raznih škodljivcev v vinogradu in sadonosniku, viničarji pa se bodo poučili o isti stvari, samo bolj praktično. Za prvi tečaj je pripuščenih, inkluzivno z učitelji, ki jih določi za to dež. šol. svet, 40 udeležencev. Šolnine ni. Udeleženci viničarskega tečaja morejo dobiti tudi podporo, ako jim potrdi župan, da so ali jako ubožni posestniki ali delajo na domačiji ali so kmetiški viničarji. To potrdilo se mora priložiti že pri zglasitvi za tečaj. Oglasiti se je treba do 7. junija na ravnateljstvo vinorejske šole v Mariboru.

— **Šmihel nad Mozirjem.** Dne 9. maja se je tukaj ustanovila kmetijska podružnica e. kr. kmetijske družbe štajerske za župnije Šmihel, Mozirje, Belevode, Rečica in za kraja Skorno in Letuš. Za načelnika podružnice je soglasno izvoljen g. šol. vod. I. Pušenjak. — Doslej je podružnici pristopilo 85 članov.

— **Stanje setev na Kranjskem.** Po došli poročilih je rž zaradi slabega vremena mnogo trpela. Ozimna pšenica je bolj kljubovala mrazu kakor rž in zato tudi lepše kaže. Tudi trta je na Dolenjskem več ali manj trpela zlasti zavoljo hudega mraza. Jablane utegnejo bolje obroditati kakor hruške.

Raznoterosti.

× **Lakota na Kitajskem** narašča čimdalje hujše. Lakoto trpi nad deset milijonov ljudi, a med temi za tri milijone ni več rešitve. Stradajoči se preživljajo z nezrelim žitom ter prodajajo svoje otroke za živila. Vsak dan umre za lakoto povprečno 5000 oseb. Vkljub temu odklanja podkralj oholo vsako pomoč iz inozemstva.

× **Osrednji brzojavni urad na Dunaju ob volitvah.** Ta brzojavni urad, ki ob navadnih dnevih odpravi in sprejme 27 do 30 tisoč brzojavk, jih je odpravil in sprejel na dan glavnih volitev 46 tisoč. Brzojavke niso obsegale kakor navadno 10 do 30 besed, ampak 500 do 1000. Število uradnikov so zvišali na 204, raznašalcev od 10 na 38 mož, da so mogli opraviti to naporno delo.

× **Spanje malih otrok.** Mnogo mater ne ve, koliko časa morajo spavati otroci v prvih letih življenja. Neki zdravnik piše o tem: Znano je, da zaspe novorojenčki po prvem kohanju, ako so dovoljno preskrbljeni in obvarovani zlasti pred prehlajenjem. To spanje se v prvih tednih prekine le tedaj, ako čuti novorojenček mraz, mokroto, lakoto, žejo ali kaj enakega. Tedaj se navadno joče. Šele v drugem četrtletju more dete dlje časa bedeti. Ob letu in pozneje bedi otrok lahko brez škode nekoliko ur, čeravno je večji del dneva še zmeraj namenjen spanju. Proti koncu drugega do četrtega leta mora otrok še vedno spati ponoči 12 ur, podnevi poldrugo uro do 2 uri. Pozneje naj spi otrok 9 do 11 ur. Šele ko nastopi pri otrocih spolna dozorelost, je svetovati, naj spe manj časa.

× **Armada častnikov** lahko imenujemo armado republike Uruguay v Južni Ameriki. Ta armada šteje 32 generalov, 173 polkovnikov, 208 podpolkovnikov, 345 majorjev, 496 stotnikov in 1351 poročnikov. Po normalni meri bi to število častnikov odgovarjalo armadi 100.000 mož. V resnici ima pa republika le 4124 mož pod orožjem, vštveši podčastnike. Srečna država!

× **Sibirska železnica.** Ruska vlada hoče postaviti na sibirski železnici še eno vrsto tračnic, ker je ta progla že prvotno izdelana za dvojne tračnice. Vojna z japonsko je naučila Ruse, kaj jim je storiti in kaj bi bili morali takoj storiti. Zakaj, ako bi bili imeli dvojne tračnice, bi bili lahko iz Evrope spravili v Mandžurijo toliko vojske, da bi bili lahko porazili Japonce. Tračnice so začeli že postavljati od Urala do Irkutskaja, a do konca leta bodo postavljene do Harbina v daljavi 8000 kilometrov. Troškov bo 70 milijonov rubljev.

× **Ameriške ustanove.** Zadnje dve leti so večkratni ameriški milijonarji darovali za dobrodne namene 170.910.000 K. Prvo mesto med dobrotniki zavzema še vedno Rockefeller, ki je daroval 87 milijonov, potemtakem nad polovico. Na drugem